

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. Eugeniu Carada, nr. 3, Sector 3, București

Telefon +40-21-312.71.01 Fax: +40-21-312.49.21 Internet: <http://www.avpoporului.ro> E-mail: avp@avp.ro

Nr. 6290/2012

Domnului Năstase Adrian

Str. Muzeul Zambaccian nr. 16, etj. 3, ap. 4

Sector 3

Municipiul București

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IEȘIRE Nr. ...62.90... / 12 IUN. 2012

Stimate domnule Adrian Năstase,

Referitor la petiția dumneavoastră înregistrată la instituția Avocatul Poporului sub nr. 6290 din 8 iunie 2012 și analizată în contextul prevederilor art. 31 și art. 21 din Constituția României privind dreptul la informație, respectiv accesul liber la justiție și dreptul la un proces echitabil, prin care ne adresați mai multe întrebări în legătură cu inamovibilitatea judecătorilor, vă comunicăm următoarele:

a) În ceea ce privește instituția juridică a transferării procurorilor în funcțiile de judecători, aceasta era reglementată de prevederile art. 69 alin. (2) teza finală din Legea nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească, transferarea procurorilor în funcțiile de judecători fiind dispusă de către Consiliul Superior al Magistraturii, cu respectarea condițiilor prevăzute de lege. Apreciem că dispozițiile art. 69 alin. (2) teza finală din Legea nr. 92/1992 erau de natură a înfrânge prevederile constituționale ale art. 133 alin. (1) din Constituția României, în forma sa anterioară revizuirii, conform căroră „Consiliul Superior al Magistraturii propune Președintelui României numirea în funcție a judecătorilor și a procurorilor, cu excepția celor stagiați, în condițiile legii”, precum și pe cele ale art. 124 alin. (1), conform căroră „Judecătorii numiți de Președintele României sunt inamovibili, potrivit legii.”

În raport cu dispozițiile constituționale invocate, orice trecere a unui procuror în funcția de judecător nu putea fi dispusă în absența unei numiri în noua funcție, prin decret al Președintelui României. O interpretare contrară ar conduce la înfrângerea dispozițiilor constituționale referitoare la inamovibilitatea judecătorilor și la obligația Consiliului Superior al Magistraturii de a propune Președintelui României numirea în funcție.

Ținând seama de faptul că, în prezent, Legea nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească, a fost abrogată pe data intrării în vigoare a Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, trebuie precizat că în privința constatării caracterului neconstituțional al unor prevederi abrogate, devin incidente dispozițiile art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, conform căroră Curtea Constituțională decide asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial privind neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei **dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare**, care are legătură cu soluționarea cauzei în orice fază a litigiului și oricare ar fi obiectul acestuia.

În acest context, facem precizarea că, prin Decizia nr. 766/2011, Curtea Constituțională a constatat că sintagma "în vigoare" din cuprinsul dispozițiilor art. 29 alin. (1) și ale art. 31 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, este constituțională în măsura în care se interpretează în sensul că sunt supuse controlului de constituționalitate și legile sau ordonanțele ori dispozițiile din legi sau din ordonanțe ale căror efecte juridice continuă să se producă și după ieșirea lor din vigoare. În considerentele acestei decizii, Curtea Constituțională a reținut că „legile sunt abrogate, ajung la termen, sunt modificate, completate, suspendate sau, pur și simplu, cad în desuetudine, în funcție de noile relații sociale, de cerințe și oportunități. Însă, toate aceste evenimente legislative și soluțiile normative pe care ele le consacră trebuie să respecte principiile Legii fundamentale. Curtea Constituțională, o dată sesizată, are sarcina de a le controla, fără a condiționa acest control de eliminarea, indiferent sub ce formă, din fondul activ al legislației a actului criticat pentru neconstituționalitate.”

Totodată, potrivit Deciziei de îndrumare a Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 21 din 10 martie 2008, „verificarea constituționalității și soluționarea excepției de neconstituționalitate având ca obiect norme abrogate în prezent revin, prin interpretarea per a contrario a art. 147 alin.(1), cu referire la art.126 alin.(1) din Constituție, instanțelor judecătorești”, inclusiv Înaltei Curți de Casație și Justiție. În acest context, este de menționat că, potrivit art. 99 lit. ș) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nerespectarea deciziilor Curții Constituționale constituie abatere disciplinară;

b) Cu privire la întrebarea formulată, și anume, dacă sub imperiul Legii nr. 92/1992 privind organizarea judecătorească, inamovibilitatea judecătorilor putea fi dobândită și prin hotărâre a Consiliului Superior al Magistraturii, precizăm că, potrivit art. 124 alin. (1) din Constituția României, în forma anterioară revizuirii din 2003, judecătorii numiți de Președintele României sunt inamovibili, potrivit legii, iar conform prevederilor art. 91 din Legea nr. 92/1992, „Judecătorii numiți de Președintele României sunt inamovibili. Procurorii și judecătorii stagiați se bucură de stabilitate.”

Totodată, art. 157 alin. (1) din același act normativ stabilea că judecătorii sunt inamovibili pe data numirii lor de Președintele României. Așadar, Legea nr. 92/1992 nu cuprindea dispoziții contrare textului constituțional și nu prevedea un alt sistem de dobândire a inamovibilității judecătorilor decât acela al numirii prin decret al Președintelui României.

Ca atare, sub imperiul Constituției României și al Legii nr. 92/1992, inamovibilitatea judecătorilor era dobândită doar în urma numirii în funcție prin decret al Președintelui României.

c) Referitor la întrebarea formulată în legătură cu efectele transferului unui procuror ca judecător, în sensul dacă transferul conferea automat calitatea de judecător inamovibil, *apreciem că transferul procurorilor ca judecători nu conferea acestora inamovibilitate.* Legiuitorul constituent a stabilit că sunt inamovibili numai judecătorii numiți prin decret al Președintelui, iar nu și procurorii, care se bucură de stabilitate. În acest sens este și Decizia Curții Constituționale nr. 130/1998 referitoare la constituționalitatea dispozițiilor art. 59 alin. (1) din Legea Curții Supreme de Justiție nr. 56/1993, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 473 din data de 9 decembrie 1998.

d) În ceea ce privește efectele transferului unui procuror la I.C.C.J., menționăm că un fost procuror transferat ca judecător fără a fi numit în această calitate prin decret al Președintelui României nu poate dobândi inamovibilitatea pentru că această calitate poate fi conferită potrivit art. 124 alin. (1) numai ca efect a numirii sale prin decret al Președintelui României.

e) De asemenea, în raport cu prevederile art. 124 alin. (1) și art. 133 alin. (1) din Constituția din 1991, în prezent art. 125 alin. (1) și art. 134 alin. (1) din Constituția revizuită, un fost procuror nu poate fi numit sau promovat ca judecător nici la Înalta Curte de Casație și Justiție doar prin Hotărâre a Consiliului Superior al Magistraturii, întrucât în toate cazurile (la toate instanțele) numirea judecătorilor poate fi făcută doar prin decret al Președintelui României. Așa cum am precizat anterior, doar judecătorii numiți de Președintele României devin inamovibili (inclusiv cei de la Înalta Curte de Casație și Justiție).

În ceea ce privește aspectele prezentate în petiția dumneavoastră, având în vedere rolul instituției Avocatul Poporului conferit de art. 58-60 din Constituție și în aplicarea dispozițiilor art. 18 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ne-am adresat Consiliului Superior al Magistraturii, exprimând punctul nostru de vedere în legătură cu modul de dobândire a inamovibilității judecătorilor, cu referire și la comunicatul emis de această instituție privitor la problema analizată.

Adjunct al Avocatului Poporului,

Ionel Oprea